

Sygn. akt II CSK 279/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa E.G. i S.G.
przeciwko R.B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 31 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 26 stycznia 2017 r., sygn. akt XIII Ga (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany R.B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 26 stycznia 2017 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 12 kwietnia 2016 r., uwzględniającego powództwo powodów – E.G. i S.G., współników spółki cywilnej I. w P. o zapłatę kwoty 74 656,08 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami procesu. Podstawę rozstrzygnięcia stanowiło ustalenie, że strony zawarły umowę o dostawę piasku, mocą której powodowie zobowiązali się dostarczyć pozwanemu 9 500 m³ piasku (16 000 ton) na teren Bazy [...] „P.” S.A. w P., a pozwany zobowiązał się zapłacić cenę w kwocie 18 zł/t (30,60 zł/m³) piasku.

Po wykonaniu zamówienia przez powodów, w marcu 2012 r. pozwany stwierdził, że potrzebna mu jest większa ilość piasku, którą również otrzymał. Powodowie wystawili pozwanemu faktury VAT za dostarczony piasek, jednak jedna z nich została zapłacona w całości. Powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego reszty ceny wydanego mu piasku w kwocie 74 656,08 zł. Sąd Rejonowy, po dokonaniu ustaleń faktycznych na podstawie krytycznej oceny postępowania dowodowego uznał powództwo za uzasadnione w całości, a Sąd Okręgowy zaaprobował to rozstrzygnięcie, wyjaśniając w ustnym uzasadnieniu, że ustalenia faktyczne dokonane zostały prawidłowo, z zachowaniem reguł z art. 233 k.p.c.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach kasacyjnych pozwany zarzucił naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 214 k.p.c., art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., 328 § 2 k.p.c., art. 382 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c., art. 286 k.p.c. Na tej podstawie wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. W jego ocenie zaskarżony wyrok

został wydany w warunkach nieważności postępowania, tj. z naruszeniem art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 214 k.p.c. i 391 k.p.c., a ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przepisów prawa procesowego, zwłaszcza art. 233 § 1 w zw. z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., „polegające na braku jakichkolwiek merytorycznych rozważań w zakresie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy w P., w sytuacji gdy zarzuty apelacji obejmowały przede wszystkim sprzeczność ustaleń Sądu I instancji ze zgromadzonym materiałem dowodowym, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne w ten sposób nie zostały rozpoznane”.

Nieważność postępowania skarżący łączy z nieuwzględnieniem wniosku jego pełnomocnika o odroczenie rozprawy apelacyjnej i przeprowadzeniem tej rozprawy pomimo usprawiedliwionej zaświadczeniem lekarza sądowego nieobecności pełnomocnika pozwanego, spowodowanej chorobą, prowadzącym - w jego ocenie - do pozbawienia go możliwości obrony jego interesów. Sąd Okręgowy rozpoznał wniosek o odroczenie rozprawy i wyjaśnił na rozprawie motywy jego nieuwzględnienia wskazując, że wprawdzie nieobecność adw. A.P. była usprawiedliwiona, a jej wniosek o odroczenie rozprawy zawierał informacje o braku zgody mocodawcy na ustanowienie pełnomocnika substytucyjnego, jednak nie było przeszkód, aby pozwanego reprezentował pełnomocnik substytucyjny, ustanowiony już wcześniej do czynności w postępowaniu apelacyjnym przez chorą pełnomocnik, ponieważ jego ustanowienia nie wyłączało udzielone pełnomocnictwo. Pozwanego mógł też zastąpić inny z jego pełnomocników, który występował wcześniej w tej sprawie i dysponuje nadal pełnomocnictwem nieodwołanym przed sądem - r. pr. M.K.. Przytoczona argumentacja Sądu, wynikająca z zapisu przebiegu rozprawy, i znajdującą potwierdzenie w treści akt sprawy (k. 779) podważa twierdzenia skarżącego, że odroczenie rozprawy apelacyjnej nastąpiło z naruszeniem art. 214 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a jego skutkiem było pozbawienie go możliwości obrony praw w postępowaniu apelacyjnym.

Drugą przesłanką przedsądu wskazana przez pozwanego jest oczywista zasadność jego skargi kasacyjnej. Jej powołanie łączy się z koniecznością wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub

procesowego. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz jego skutek polegający na tym, że naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793). Mimo bowiem nawet oczywistego naruszenia prawa, wyrok może być prawidłowy (postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, nie publ.). Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. W postępowaniu apelacyjnym kwestionowane przez skarżącego okoliczności faktyczne zostały poddane ponownej ocenie, a przyczyny oddalenia wniosku o zawieszenie postępowania wynikają z zapisu przebiegu rozprawy apelacyjnej i nie potwierdzają jednoznacznej wadliwości procesowej zajętego przez Sąd Okręgowy stanowiska.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek powodów zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).